

גיליון מס' 432 פרשת שלח
תשפ"א שנה תשיעית

גליון זה יוצא לע"נ
הרב משה בן הרב יוסף דוד הגר ז"ל
נלב"ע כ"ז סיון תשמ"ז
תנצב"ה
נדבת ידידינו החשוב
הרב מרדכי זיסקינד הגר שליט"א

דברי שי"ה

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

פנינים על הפרשה

ויקרא משה להושע בן נון יהושע (י"ג ט"ז)

חביב בעיני רבינו לחזור על פירוש נאה, אותו ראה בספר 'פנינים יקרים' בשם ספר אוהב ישראל. איתא כאן בתרגום יונתן בן עוזיאל, כאשר ראה משה את ענוותנותו של הושע קרא לו יהושע. מה ענין ענווה להוספת האות י' לשמו? כתוב בספר בית אלוקים להמב"ט (שער היסודות פרק נ"ה) בשם מקובלים, שסדר תחיית המתים יהיה לפי אלפא ביתא, אבל מי שעניו יקום ראשון. ומשה רבינו רצה לשנות את שמו של הושע ליהושע, כדי שינצל מעצת מרגלים (סוטה ל"ד ב'), אבל חשש שעל ידי זה יפסיד ויקום מאוחר יותר בתחיית המתים, שידחה מאות ה' לאות י'. אבל כאשר ראה שהוא עניו, לא חשש, כי לא יפסיד כלום, שענווים קמים ראשונים בתחיית המתים. תחת אחד השיחים סח רבינו: מנהגו של מרן החזון איש צוק"ל בשנותיו האחרונות היה ללכת לטיול קצר מדי יום, על פי ציווי הרופא. פעמים הייתי מתלווה אליו בדרכו. היה לו מסלול הליכה קבוע מביתו ועד לסוף הרחוב. באחד הימים הבחין בו תושב המקום שלא הכיר אותו, וכשראה את החזון איש מטייל לדרכו, חשב שהוא יהודי חסר תעסוקה, המהלך להעביר את הזמן... גער בו האיש: 'מה אתה הולך סתם כך לבטלה, תעשה משהו'. החזון איש לא ענה כלום, רק שאל ברוגע: מה אני צריך לעשות? האיש לא התבלבל, וענה מיד: תגידי לכל הפחות תהילים... מספרים, אמר רבינו שליט"א, שמאז החל החזון איש לומר קפיטל תהילים בכל יום. כי כך היא דרכם של גדולי ישראל. בענווה ושפלות הרוח. (שבענו מטוביד)

הפרס שרבינו היה נותן לילדים שהיו שומרים שלו בליל שבת בבית הכנסת מחשש שמא יטה

מספר לנו ידידינו הר"ר אהרן כהן שליט"א (גבאי בית הכנסת לדרמן) היה זה לפני כמה עשרות שנים כאשר בליל שבת כשהיינו ילדים רבינו היה לומד במקומו בבית הכנסת בזמן שבין קבלת שבת למעריב והיה מקפיד על החשש שמא יטה שכידוע בלדרמן לא משתמשים בחשמל בשבת אלא במנורות "לוקס" שעובדים על פתילייה עם נפט והיה תורנות בין הילדים מי יהיה שומר לרבינו וכפרס על השמירה היה זוכה כל ילד בתורו לקבל מרבינו ווארט מיוחד על פרשת השבוע ומספר לנו ר' אהרן על הווארט המיוחד שזכה לקבל כפרס לפרשת שלח: ושם ראינו את הנפילים בני ענק מהנפילים (י"ג ל"ג)

יש מדרש (מובא בהדר זקנים לבעלי התוספות ר"פ שלח ומובא עוד) המראה מעט על גדלם של הענקים, וכך מובא: פעם אחת נכנסה בנו של ענק בפרדס, ואכלה רימון. והשליכה קליפתו, והיו מרגלים טמונים בקליפה, וסבורים (המרגלים) שהקליפה הייתה מערה, ונכנסו בתוכה י"ב מרגלים. לאחר אותה שעה נזכרה הבת שאכלה רימון, והשליכה קליפה חוץ לפרדס שלא יראה אביה הקליפה, ולא הרגישה מן הי"ב מרגלים שהיו בתוכה. אמרו (המרגלים) זה לזה: 'ראו כמה גדולה גבורה יש בנשים, קל וחומר באנשים'. ולכן הוציאו דיבה. על פי מדרש זה כתב רבינו (בספרו טעמא דקרא) לתרץ ג' קושיות שיש בפסוק: הראשון: מדוע הפסוק כופל תיבת נפילים, השני: מדוע 'נפילים' ראשון מלא והשני חסר, והשלישי: שכאן קרא אותם בני ענק, וביהושע (י"א כ"א) כתיב ענקים ולא 'בני' ענקים.

ההסבר:

'שם ראינו את הנפילים', הכוונה ממה שנפלנו מתוך הקליפה ראינו את הנפילים, לשון נפילה. על ידי 'בני ענק', ביתו של הענק. אבל נפילים השני חסר, שהוא לשון נפלו מן השמים, וכמו שכתב רש"י: "ענקים, מבני שמחזאי ועזאל שנפלו מן השמים בימי דור אנוש".

במלאת עשר שנים להסתלקותו של מרן ראש הישיבה הגרמ"י ליפקוביץ צוק"ל

מובא כאן קטע מתוך מאמר, מלא תוכן שנכתב ע"י מקורבו ואהובו של רבינו, הרה"ג ר' שמעון הכהן ברוך זצ"ל

נכתב בתוך ימי השלושים להסתלקות רבינו. תורגם מהמקור שנכתב בשפה האנגלית)

הייתי אצל מרן הגר"ח שליט"א לאחר ההלויה של רבינו, וכשדיברתי אתו על רבינו בכה והזיל דמעות. כשחזר מההלויה, הורה לבנו רבי שאול, שהוא נכד של רבי מיכל יהודה - דרך נישואיו, להתפלל מנחה לפני העמוד, "ואני יאמר קדיש" הוסיף מרן רבי חיים. (זה היה לפני שהקבורה הושלמה). וכשהגיע מרן הגר"ח לנחם את האבלים, שוב בכה ולא יכל לדבר במשך כמה דקות, מוקדם יותר כתב מכתב תשובה בדברי תורה לאחד הנכדים של רבי מיכל יהודה ובתוספת למכתב התשובה הוסיף וכתב: המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים, והמזכה את הרבים אין חטא בא על ידו והוא מזומן לחיי עוה"ב, והענווים קמים בתחיית המתים ראשונה.

כשרבינו מרן רבי חיים שליט"א למד אצל רבינו רבי מיכל יהודה זצ"ל, למד עמו גם רבי נפתלי טפלי זצ"ל שהיה בעל יסורים ונסתלק לב"ע בערך בגיל נ', חברו יבדלחט"א מרן הגר"ח ערך ספר מדברי תורתו, הנקרא "זכר נפתלי" היות ולא השאיר אחריו זש"ק, לפני ההוצאה לאור נתן רבי חיים את הספר לרובם רבי מיכל יהודה שיעבור על הספר ויבקר אותו, וכשראה רבי מיכל יהודה בהקדמה לספר שרבי חיים שליט"א מזכיר שהנפטר סיפר לו שהימים היפים ביותר בחייו היו בפרק הזמן שהוא למד אצל רבי מיכל יהודה, ביקש רבי מיכל יהודה בענוותנותו שימחוק קטע זה. (עם תלמיד זה רבי נפתלי זצ"ל בא רבי חיים יבדלחט"א להבחין אצל רבי מיכל יהודה על מה שלמדו אצלו, בהיותם נערים צעירים, בחינה שארכה כמה שעות כאשר הוא עובר עמם דף אחר דף).

(המאמר המלא מובא השבוע בחוברת "קובץ גליונות" ניתן לקבלה מדי שבוע בכתובת: k.gilyonot@gmail.com)

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושונות מרבינו.

קרבה שנת השבע (י)

קיצורי דרך אמונה



הרב ספטימוס, במחיצת מרן שליט"א

בשמיטה הקודמת התפרסמו מספר ספרי לימוד בהלכות שמיטה המיוסדים על פי ספר דרך אמונה. המפורסם שבהם הוא ספר 'שיח השמיטה' – קיצור פסקי הלכות למעשה, מספריו ותשובותיו בכתב ובעל פה של רבינו, מסודר לפי פרקים. (חלקים מתוכו פורסמו בגיליונו 'דברי שי"ח', בשמיטה החולפת).

אך לא רק. הגאון רבי יוסף דוב ספטימוס שליט"א, ממושב 'תפרח' זוכה במשך שנים לכתוב מכתבי הלכה ולקבל תשובות מרבינו שליט"א. לפני עשרים שנה, בשנת השמיטה תשס"א הוא הוציא לאור את ספרו 'טוב הארץ', והוא קיצור מספר דרך אמונה על הלכות שביעית, ובראש הספר מצורף מכתב הסכמה נלהב מרבינו שליט"א.

מרגישים עיר של בני תורה



מרא דאתרא דקרית ספר הגר"מ קסלר זצ"ל עם גדולי הדור ז"ע (תודתנו לבנו הגאון רבי משה שליט"א)

במסעותיו ברחבי הארץ לשמש כסנדק בבריתות, היה מבקר רבינו כמעט בכל שבוע בעיר מודיעין עילית, קרית ספר, בחזרתו הוא היה אומר בהנאה, 'מרגישים לפי השאלות, כי זו עיר שגרים בה בני תורה'. כי בכל ברית היו מתקבצים סביבו אברכים בני עליה ומנצלים את הרגעים המועטים בקרבתו, לשאול כמה שאלות שעל הפרק.

בשנת השמיטה, השיג והשיח הטבעי של אברכי קרית ספר היה בעניני 'שמיטה'. בני העליה היו שואלים את רבינו על כל תג ותג שבדרך אמונה, ועמלים לרדת על סוף דעתו, ולהבין את עומק הכוונה. לא פעם היה משיב, שזו שאלה הצריכה עיון וקשה לענות עליה על רגל אחת.

מדוע לא ערך קיצור



התקבל אצל כל החוגים. רבי גדליה שליט"א בביקור אצל האדמו"ר מצאנז בנתניה.

הגאון רבי גדליה הלוי הוניגסברג שליט"א, שזוכה לשהות בצל קורתו של רבינו במרבית שעות היום, מספר בספרו ('הספרים, כ"ח) כי בעקבות ההצלחה הגדולה של הספר דרך אמונה, אשר התקבל בכל קהילות ישראל, ביקשו כמה תלמידי חכמים מרבינו שיאות לערוך בעצמו קיצור מספרו דרך אמונה, כדי להקל על המעיינים למצוא הלכה ברורה בחיפוש מהיר.

רבינו שליט"א סירב. הוא נימק את זה בכך, שאם הוא עצמו יערוך את הקיצור אנשים יבואו לסמוך על החיבור הלכה למעשה, והוא חושש מאחריות, ולכן לא ערך את זה.

וכאמור לעיל, זכה נעשית מלאכתו על ידי אחרים ומספר קיצורים כבר נערכו מדרך אמונה הלכות שביעית.

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי 'קהילות' ו'נדרים פלוס' בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה- 1586

קהילות 073-2757000 שלוחה- 4310